

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

RİZE BELEDİYESİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM BULGULARI	11
8.	EKLER.....	49

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durum Tablosu.....	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu.....	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	7
Tablo 8: Bilanço ve Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli Arasındaki Tutarsızlıklar.....	26
Tablo 9: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Mal Alımı İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı.....	44

KISALTMALAR

KAKS : Kat Alanı Katsayısı

TOKİ : Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmaz Değerleme Çalışmalarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. 6183 sayılı Kanun Kapsamında Olmayan Alacaklar İçin Ödeme Emri Düzenlenmesi

2. İşin Süresinin İhale Dokümanı ile Sözleşmede Farklı Belirlenmesi

3. Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Paylarının Tarh ve Tahakkuk Ettirilmemesi

4. Hizmet Alımı Suretiyle Edinilen Taşıtların Bakım ve Onarımlarının Belediye Tarafından Yapılması

5. İhale Dokümanının Tip Sözleşmeye Aykırı Düzenlenmesi

6. Altyapı Kazı İzni Harcının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

7. Bazı İş Yerlerinin İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermemesi

8. Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

9. Hacedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi

10. Taşınır Mevcudunun ve İşlemlerinin Muhasebe Sisteminden Tam Olarak Takip Edilememesi

11. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekeleri Üzerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

12. Taşınmaz Kiralama İhalelerinde Temel İkelere Aykırı Hususların Bulunması

13. Teknik Personel Bildirimlerinde Eksikliklerin Bulunması

14. Harç Konusu Olan Hizmetler İçin Ayrıca Ücret Talep Edilmesi

15. Yaklaşık Maliyetin Üstünde Teklif Gelen İhalelerin Doğrudan İptal Edilmesi

16. Dönüşüm Projesi Uygulama Esaslarına Dair Meclis Kararı Alınmaması

17. Ecrimisilin Bir Taşınmaz Yönetim Biçimi Haline Gelmesi
18. İş Deneyim Belgesi Verilecek Yüklenicilerden Ücret Talep Edilmesi
19. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Sürdüren İşyerlerinin Bulunması
20. Otopark Bedeli Arsa Payının Mevzuatta Belirtilen Şekilde Hesaplanmaması
21. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
22. Yapım İşi İhalelerinde Katılım ve Yeterlilik Kriterlerinin Eksik Belirlenmesi
23. Kurum Kadrolu İç Denetçisinin Şube Müdür Vekili Olarak Görevlendirilmesi ve İç Denetim Raporunun Düzenlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği de Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Rize Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su ve atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Rize Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, Rize Belediyesi'nin nüfus sayısına göre 2 belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Rize Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim bulunmaktadır. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğüdür. Bunun haricinde Belediyede 21 birim daha vardır. Bunlar; Mali Hizmetler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, İtfaiye Müdürlüğü, Veteriner Müdürlüğü, Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü, Plan ve Proje Müdürlüğü, Afet İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Yapı Kontrol Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü, Makine İkmal Bakım ve Onarım Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Hal Müdürlüğü ile İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan üç başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 21 hizmet birimi bu başkan yardımcılarına bağlanmıştır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. 2022 yılı sonunda 7433 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme neticesinde,

Belediyede çalışan sözleşmeli personelin tamamı memur kadrolarına atanmış ve o tarihten bu yana Belediyeye sözleşmeli personel alınmamıştır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durum Tablosu

İstihdam Türü	Norm Kadro Yönetmeliği Kadro	İhdas Edilmiş Kadro	Dolu Kadro Sayısı
Memur	540	540	195
Sözleşmeli	-	-	-
Kadrolu İşçi	260	260	8
Geçici İşçi	-	-	-
Toplam		800	203
Doğrudan Hizmet Alımı Usulü ile Şirket	-	-	549

Ayrıca Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış ve mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede, Rize Belediyesinde bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Rize Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Rize Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Aktarmalarla Eklenen(+)/ Düşülen(-) Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	84.917.000,00	(+)30.849.000,00	115.766.000,00	100.503.605,01	15.262.394,99	0

02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	10.339.000,00	(+)3.621.000,00	13.960.000,00	10.966.217,36	2.993.782,64	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0	429.184.800,00	(+)141.912.000,00	571.096.800,00	487.826.305,49	77.320.494,51	5.950.000,00
04	Faiz Giderleri	0	2.000.000,00	(+)4.670.000,00	6.670.000,00	6.628.026,19	41.973,81	0
05	Cari Transferler	0	53.496.000,00	(+)42.578.000,00	96.074.000,00	90.100.010,26	5.973.989,74	0
06	Sermaye Giderleri	5.000.000,00	167.063.200,00	(+)130.147.316,00	302.210.516,00	212.095.363,23	32.173.156,97	57.941.995,80
07	Sermaye Transferleri	0	0	(+)40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00	0	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenek	0	83.000.000,00	(-)54.515.000,00	28.485.000,00	0	28.485.000,00	0
Toplam		5.000.000,00	830.000.000,00	339.262.316,00	1.174.262.316,00	948.119.527,54	162.250.792,66	63.891.995,80

Rize Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 830.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 5.000.000,00 TL ve yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 1.174.262.316,00 TL olmuştur. Yıl içinde 948.119.527,54 TL bütçe gideri yapılmış, 162.250.792,66 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 63.891.995,80 TL ödenek ise 2024 yılına devretmiştir.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%) (Net Tahsilat/Bütçe Tahmini*100)
01- Vergi Gelirleri	86.700.000,00	67.900.641,93	853.079,97	67.047.561,96	77,33
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	151.950.000,00	123.676.306,89	262.042,30	123.414.264,59	81,22
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	219.262.316,00	63.011.016,31	6.000,00	63.005.016,31	28,74
05- Diğer Gelirler	574.700.000,00	534.220.472,17	6.154.231,06	528.066.241,11	91,89
06- Sermaye Gelirleri	36.650.000,00	14.350.132,41	0,00	14.350.132,41	39,15
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.069.262.316,00	803.158.569,71	7.275.353,33	795.883.216,38	74,43

Buna göre 2023 yılında toplam bütçe geliri %74,43 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye gelirleri ile alınan bağış ve yardımlar dışında kalan gelir kalemleri, yapılandırma kanunlarının da etkisi ile %75 ve üzerinde gerçekleşmiş olup, bütçe tahminlerine yakın gerçekleşmiştir. Sermaye gelirleri kalemi, vazgeçilen taşınmaz satışlarından dolayı düşük

kalmış, alınan bağış ve yardımlar kalemi ise beklentinin oldukça altında kalmıştır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	115.766.000,00	100.503.605,01	86,82
02- Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Giderleri	13.960.000,00	10.966.217,36	78,55
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	571.096.800,00	487.826.305,49	85,42
04- Faiz Gideri	6.670.000,00	6.628.026,19	99,37
05- Cari Transferler	96.074.000,00	90.100.010,26	93,78
06- Sermaye Giderleri	302.210.516,00	212.095.363,23	70,18
07- Sermaye Transferleri	40.000.000,00	40.000.000,00	100,00
08- Borç Verme	0	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	28.485.000,00	0,00	0,00
Toplam	1.174.262.316,00	948.119.527,54	80,74

Hazırlanan ek bütçelerle birlikte bütçe ödeneği 1.174.262.316,00 TL'ye ulaşmıştır. Buna göre 2023 yılında toplam bütçe gideri %80,74 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye giderleri dışındaki tüm gider türleri beklenene yakın gerçekleşme göstermiştir. Sermaye giderlerinin görece beklenenden düşük gerçekleşmesinin nedeni ise yapılmakta olan yatırımların bütçe gerçekleştirmelerinin 2024 yılına sarkmış olmasıdır.

Belediyenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023- 2022 Değişim Oranı (%) [E=(C -B)/B]
Vergi Gelirleri	27.647.369,42	41.448.180,52	67.900.641,93	0,50	0,64
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	32.436.857,09	53.274.974,82	123.676.306,89	0,64	1,32
Alınan Bağış ve Yrd. ile Özel Gelirler	35.619.268,00	74.095.725,45	63.011.016,31	1,08	-0,15
Diğer Gelirler	154.622.251,22	282.470.358,82	534.220.472,17	0,83	0,89
Sermaye Gelirleri	25.483.685,69	6.459.610,04	14.350.132,41	-0,75	1,22
Toplam	275.809.431,42	457.748.849,65	803.158.569,71	0,66	0,75
Bütçe Gelirlerinden	1.310.892,22	1.904.854,26	7.275.353,33	0,45	2,82

Red ve İadeler Toplamı (-)					
Net Toplam	274.498.539,20	455.843.995,39	795.883.216,38	0,66	0,75

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirlerin bir önceki yıla göre %75 oranında arttığı tespit edilmiştir. Bu artışta, enflasyonist ortam nedeni ile artan genel bütçe vergi gelirlerine bağlı olarak %89'luk yükseliş yaşayan diğer gelirler kaleminin ve 2023 yılında oluşan kira bedellerinin etkisi son derece büyük olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Personel Giderleri	27.821.381,12	44.577.367,06	100.503.605,01	0,60	1,25
SGK. Devlet Prim Giderleri	4.497.040,27	7.442.727,81	10.966.217,36	0,66	0,47
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	161.775.602,30	257.124.486,56	487.826.305,49	0,59	0,90
Faiz Giderleri	3.908.493,37	2.689.125,44	6.628.026,19	-0,31	1,46
Cari Transferler	10.697.255,60	37.886.263,27	90.100.010,26	2,54	1,38
Sermaye Giderleri	51.485.145,22	102.517.272,45	212.095.363,23	0,99	1,07
Sermaye Transferleri	0	0	40.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	260.184.917,88	452.237.242,59	948.119.527,54	0,74	1,10

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında bir önceki yıla göre %110 artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde, söz konusu artışın enflasyonist ortamın etkisi ile yükselen mal ve hizmet alım giderleri ile yapım işi maliyetlerinden kaynaklandığı görülmüştür.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı faaliyet gideri 778.489.431,81 TL ve faaliyet geliri 805.970.309,80 TL olup dönem olumlu faaliyet sonucu ise 27.480.877,99 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra enflasyon düzeltmesi işlemi sonucu ortaya çıkan 863.732.608,30 TL'nin de sehven 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı yerine 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Rize Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sermaye Payı (%)
1	Ribelsan Limited Şirketi	2.999.100,00	2.999.100,00	100
2	Ribelkent Yapı İnşaat Taah. Turizm ve Tic. Ltd. Şti.	170.000.000,00	170.000.000,00	100
3	Aksa Karadeniz Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.	1.000.000,00	23.500,00	2,35

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Rize Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

- 1) Bilanço
- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

- 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge

ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol, İdarenin amaçlarına, mevzuata ve belirlenmiş politikalarına uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere İdare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ve iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan “İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar”a uygun olarak kurulur. Söz konusu Usul ve Esaslar, iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin işlem ve süreçleri belirlemiştir.

Bu açıdan yapılan incelemeler neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Rize Belediyesi organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda “birim çalışma yönetmelikleri” dışında herhangi bir doküman hazırlanmamıştır. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmamıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası ve hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Rize Belediyesinde stratejik plan ve performans programı hazırlanmış ancak idare tarafından iç kontrol riski belirleme ve bu risklerin değerlendirilmesi anlamında herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır. İdarede yetki devri yapılmasını gerektiren bir husus tespit edilememiştir. İdarede yapılan görevlendirmelerde, “görevler ayrılığı” ilkesine uyulduğu gözlenmiştir. Ancak belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik herhangi bir kontrol faaliyeti belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak çalıştırıldığı ancak Belediyenin ön mali kontrol yönergesi ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının mevcut olmadığı görülmüştür.

İdare faaliyet raporu, içerik olarak mevzuata kısmen uygun hazırlanmış olup mali bilgilere ve temel mali tablolara yer verilmemesi gibi yönleriyle eksiklikler içermektedir.

İdarede önceki yıllarda bir iç denetçi ataması gerçekleştirilmiş ve 2023 yılı sonunda iç denetim birimi kurulmuştur ancak mevzuatın öngördüğü anlamda herhangi bir iç denetim raporu üretilmemiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Rize Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Değerleme Çalışmalarının Yapılmaması

Kurumun mülkiyetinde bulunan taşınmazların cins tashihi ile değerlendirme çalışmalarının tamamlanmaması nedeniyle mali tablonun söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde kamu kaynağı olarak sayılan taşınmazların, mali saydamlığı ve hesap verilebilirliği sağlayacak

şekilde kayıtlara alınması gerekmektedir. Bu itibarla, taşınmazların fiili envanterinin yapılması ve mevzuata uygun olarak belirlenen değerler üzerinden mali tablolara alınması önem arz etmektedir.

Kamu idarelerince yapılacak taşınmaz envanter çalışmaları, 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te düzenlenen kayıt işlemleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Anılan Yönetmelik’in 5’inci maddesinde; taşınmazların idarelerin ilgili birimlerince maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alınması gerektiği belirtilmiştir. Bu şekilde envanteri tamamlanan ve gerçek değeri tespit edilen taşınmazlar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 188-193’üncü maddeleri arasında yer alan düzenlemeler uyarınca varlığın cinsine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına kaydedilerek raporlanacaktır.

Diğer yandan Yönetmelik’in 10’uncu maddesine göre, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uyumlu olmaması durumunda, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınması ve bu taşınmazlar için cins tashihi işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Kurumun bilançosunun Maddi Duran Varlıklar grubunda yer alan kayıtlar incelendiğinde, taşınmazların cinsine göre 250, 251 ve 252 no.lu hesaplara emlak vergisi değeri ile kayıt edildiği görülmüştür. Oysa yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince, taşınmazların maliyet veya rayiç değerleri ile kayıt altına alınması gerekmektedir. Ayrıca muhasebe kayıtlarının taşınmazların fiili durumu yerine tapuda kayıtlı durum esas alınarak yapıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve ilgili Yönetmeliğe göre Rize Belediyesi mülkiyetindeki taşınmazların değerlendirme çalışmalarının yapılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, mali tabloların Kurum’un taşınmazlarına ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasını teminen cins tashihi ile değerlendirme çalışmalarını en kısa sürede tamamlaması ve muhasebe kayıtlarının gerçeği yansıtacak şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: 6183 sayılı Kanun Kapsamında Olmayan Alacaklar İçin Ödeme Emri Düzenlenmesi

Belediye tarafından sözleşmeden kaynaklı ve 6183 sayılı Kanun kapsamında olmayan alacaklar için ödeme emri düzenlendiği görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 55'inci maddesinde amme alacağını vadesinde ödemeyenlere 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği hususunda bir "Ödeme emri" gönderileceği hüküm altına alınmıştır. 6183 sayılı Kanun'da düzenlenen bu müessese ile kamu alacakları için özel bir takip ve tahsil esası öngörülerek alacağın süratli bir biçimde tahsil edilebilmesi amaçlanmıştır.

Öte taraftan söz konusu Kanun'un 1'inci maddesi ile sözleşmeden kaynaklanan alacaklar Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Dolayısıyla sözleşmeden kaynaklanan alacaklar için borçlulara 6183 sayılı Kanun kapsamında ödeme emri gönderilmesi hukuken mümkün değildir. Bu alacaklar özel hükümlere tabi olup bunların takibinin 2004 sayılı İcra İflas Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, sözleşmeden kaynaklanan kira ve su gibi alacaklar için de 6183 sayılı Kanun hükümleri kapsamında "Ödeme emri" düzenlenerek borçlulara tebliğ edildiği, geçmiş yıllarda bazı borçluların Belediyenin bu alacaklar için ödeme emri gönderme yetkisinin olmadığından bahisle konuyu yargıya taşıdığı, mahkemece yapılan yargılama sonucunda ise gönderilen ödeme emirlerinin iptal edildiği görülmüştür.

Bu uygulama mevzuata aykırılık teşkil etmenin yanında Belediye aleyhine sonuçlanan davalarda yargılama giderlerinin Belediye üzerine kalmasına, ayrıca mahkeme sürecinden dolayı zaman kaybına neden olmaktadır. Ayrıca, içerisinde hem 6183 sayılı Kanun kapsamında bir amme alacağı hem özel hükümlere tabi bir alacak bulunan ödeme emri iptal edildiğinde, amme alacağının tahsil edilebilmesi için yeniden ödeme emri gönderilmesi gerekmektedir. Bu ise alacağın süratli bir şekilde tahsil edilmesi hususunda zafiyetlere neden olacaktır.

Belediye konuya ilişkin olarak, mükelleflere gönderilen ödeme emirlerinin bilgi amaçlı olduğunu, bunun haricinde başka bir amaç için kullanılmadığını ifade etmiş ise de, mükelleflere

gönderilen belgelerin geçmiş dönemlerde mahkemeler nezdinde ödeme emri belgesi olarak kabul edildiği, bu nedenle mahkemece 6183 sayılı Kanun kapsamında olmayan alacaklar için düzenlenen ödeme emirlerinin iptal edildiği açıktır. Kaldı ki, mükelleflere ödeme emri adı altında gönderilen belgelerde, bu belgenin bilgilendirme amacı taşıdığına yönelik bir ifade bulunmamaktadır.

Bu itibarla; 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer verildiği üzere, Belediyece borçlulara gönderilen ödeme emirlerine kaynaklık eden alacakların 6183 sayılı Kanun kapsamında bir amme alacağı olmasına dikkat edilmesi, özel hükümlere tabi alacaklar için 2004 sayılı Kanun'da yer alan sürelerin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İşin Süresinin İhale Dokümanı ile Sözleşmede Farklı Belirlenmesi

Belediye tarafından ihale edilen 2022/300623 kayıt numaralı “Çamlıbel Mahallesi Dalyan Mevkii Kent Parkı ve Kapalı Otopark” yapım işinde, ihale öncesi hazırlanan sözleşme tasarısı ile ihale sonrası imzalanan sözleşmede işin süresinin farklı belirlendiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde ihale dokümanı, ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler şeklinde tanımlanmıştır.

Görüleceği üzere ihale dokümanını oluşturan belgeler idari şartname, teknik şartname, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belgelerdir. Buna istinaden İdare yaptığı alımlarda ihale dokümanı belgelerini hazırlayarak ihaleye çıkmıştır.

Kamu kurumlarının yapacakları ihalelerde uymakla yükümlü olduğu temel ihale ilkeleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde düzenlenmektedir. Buna göre idareler, ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Ayrıca Kanun'un “İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması” başlıklı 29'uncü maddesinde, ilân yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmamasının esas olduğu ve değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunlulukların bir tutanakla tespit edilerek önceki ilânların geçersiz sayılacağı ve işin yeniden aynı şekilde ilân olunacağı belirtildikten sonra hangi istisnai durumlarda ihale dokümanında ne tarz değişiklikler

yapılabileceği ve bunların şartlarına yer verilmiştir. Söz konusu düzenleme rekabeti artırmak ve temel ilkeleri hayata geçirmek bağlamında son derece önemlidir.

Öte yandan görevlilerin ceza sorumluluğuna ilişkin hükümlerin yer aldığı 4734 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinde, 5'inci maddede belirtilen ilkelere aykırı olarak ihale süreçlerini yürütenler hakkında ilgili mevzuatları gereğince disiplin soruşturması, fiil ve davranışların özelliğine göre ceza kovuşturması yapılacağı ve zararların genel hükümlere göre tazmin ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Tip sözleşmeler" başlıklı 5'inci maddesinde, bu Kanun'un uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin tip sözleşmelerin Resmi Gazete'de yayımlanacağı ve idarelerce yapılacak sözleşmelerin tip sözleşme hükümleri esas alınarak düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Görüleceği üzere uygulama birliğinin sağlanması açısından mal ve hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin tip sözleşmeler önceden belirlenmiştir. Mal, Hizmet ve Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde birbirine benzer hükümlere yer verilmekle birlikte Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme hükümlerine örnek olması açısından aşağıda yer verilmiştir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin "Sözleşmenin ekleri" başlıklı 8'inci maddesinde "*Sözleşme, ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütündür, İdareyi ve Yükleniciyi bağlar. Ancak, Sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır.*" hükmü gereği bir çelişki veya farklılık olduğu vakit ihale dokümanlarından olan sözleşme tasarısı hükümleri, sözleşme hükümlerinin önünde gelmektedir.

Yapılan incelemede, 2022/300623 ihale kayıt numaralı yapım işinde;

- Sözleşme tasarısında işin süresinin 180 gün olarak belirlendiği,
- İdare ile yüklenici arasında sözleşme tasarısındaki 180 günlük süreye uygun olarak imzalanan bir sözleşmenin bulunduğu,
- Ancak ihale dosyasında aynı tarihli ikinci bir sözleşmenin bulunduğu ve bu sözleşmede işin süresinin 540 gün olarak belirlendiği,
- İkinci sözleşmeye istinaden işte süre uzatımı yapılmadığı,
- 180 gün içerisinde işin tamamlanamadığı ve gecikme cezası uygulanmadığı,

- Düzenlenen ilk hakedişte işin süresinin 180 gün olarak öngörüldüğü, sonraki hakedişlerde ikinci sözleşmeye uygun olarak 540 gün şeklinde düzeltme işlemlerinin yapıldığı görülmüştür.

Ayrıca, 4735 sayılı Kanun'un "Sözleşmede değişiklik yapılması" başlıklı 15'inci maddesinde sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, yalnızca işin yapılma veya teslim yeri ile işin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartlarına ilişkin değişiklik yapılabileceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükmü değerlendirildiğinde işin süresinin artırılması için ikinci bir sözleşme yapılmasının mümkün olmadığı, yapılan ikinci sözleşmenin yok hükmünde sayılacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş, hataların sehven olduğu, sözleşme tasarısında yer alan ve 180 gün olarak belirlenen süre bittikten sonra çalışılan günler için yükleniciye gecikme cezası uygulandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin ihale dokümanında sonradan değişiklik yapmaksızın, yayımlanan sözleşme tasarısına uygun olarak işlem tesis etmesi ve ihaleye çıkmadan önce yapılacak işin gerekliliklerini rekabeti engellemeyecek ve diğer temel ilkeleri zedelemeyecek şekilde belirlemesi gerekmektedir.

BULGU 3: Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Paylarının Tarh ve Tahakkuk Ettirilmemesi

Kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına ilişkin katılma paylarının mevzuata uygun olarak hesaplanıp tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ile belediye sınırları içindeki su ve kanalizasyon hizmetlerinin yapılması veya yaptırılması görevi belediyelere verilmiştir. Rize Belediyesi de bu kapsamda belediye sınırları içindeki su ve kanalizasyon hizmetlerini yerine getirmekte, bu hizmetlerin gördürülmesinden, bunlara ilişkin altyapı ve tesislerin işletilmesinden doğan giderleri bütçesinden karşılamaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 87'nci maddesinde yeni kanalizasyon tesisi yapılması veya mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi şeklinde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkul sahiplerinden

“kanalizasyon harcamalarına katılma payı” alınacağı hükme bağlanmıştır. Aynı Kanun’un 88’inci maddesinde de, yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması veya mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı şeklinde su tesisi yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden “su tesisleri harcamalarına katılma payı” alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, yukarıda yer verilen şekillerde kanalizasyon ve su tesisi yapılması veya mevcut tesislerin ıslahı halinde, Kanun’da belirlenen kişilerden katılma payı alınması gerekmektedir. Bu payların nasıl hesaplanacağı mezkûr Kanun’un 89’uncu maddesinde açıklanmış olup payların tutarının yukarıda belirtilen hizmetler için yapılan giderlerin tamamından oluşacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun’un 90’ıncı maddesinde söz konusu payların tahakkuk şekline ilişkin düzenlemeler yapılarak, payların gayrimenkul sahipleri arasında nasıl dağıtılacağı belirlenmiş, 91’inci maddesinde payların ne zaman tahakkuk edeceği, 92’nci maddesinde payların ilanının şekli ve zamanı, 93’üncü maddesinde de payların nasıl tahsil edileceği açıkça belirlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu Kanun’un 94’üncü maddesinde de harcamalara katılma paylarına ilişkin usul ve esasların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükme uygun olarak, söz konusu Yönetmelik 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik adıyla Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik’te harcama katılma paylarının hesaplanmasına, tahakkukuna, tahsiline ve tebliğine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler mevcuttur.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, Rize Belediyesinin 5393 sayılı Kanun kapsamında yürütmekte olduğu su ve kanalizasyon hizmetleri için 2464 sayılı Kanun’da açıklanan su ve kanalizasyon tesislerine ilişkin harcamaların, yine aynı Kanun’da belirlenen usul ve esaslar dâhilinde ilgililerden tahsil edilmesi hukuki açıdan zorunluluk arz etmektedir.

Belediyece 2023 yılı ve önceki yıllarda su ve kanalizasyon tesislerinin yapımı ve bunların ıslahına ilişkin olarak harcamalar yapıldığı, ancak bu harcamalara ilişkin katılma paylarının tahakkuk ve tahsiline ilişkin gerekli çalışmaların yapılmadığı görülmüştür. Bu durum Belediyenin gelir kaybına uğramasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ilgili katılma paylarının

kısa süre içerisinde alınmaya başlanacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla; 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer verildiği üzere, Kurumca yasal düzenlemelerin yerine getirilmesini ve kamu kaynaklarının etkin, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasını teminen, söz konusu harcamalara ilişkin katılma paylarının tahsili için mevzuatta belirlenen usul ve esaslar dâhilinde gerekli çalışmalara başlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Hizmet Alımı Suretiyle Edinilen Taşıtların Bakım ve Onarımlarının Belediye Tarafından Yapılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında hizmet alımı suretiyle kiralanan taşıtların bakım ve onarımlarının mevzuata aykırı olarak Belediye tarafından yapıldığı görülmüştür.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Genel Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde kiralanan taşıtların, her türlü vergi, sigorta ve bakım-onarım gibi giderlerinin yükleniciye ait olacağı belirtilmiştir.

Ancak Belediye tarafından yapılan araç kiralama konulu ihalelerin teknik şartnamelerinde araçların her türlü bakım ve onarımının belediyeye ait olacağı belirtilmiştir. Nitekim uygulamada da Belediye tarafından kiralanan araçların bakım ve onarımı, Makine ve İkmal Müdürlüğü'nün kullanmış olduğu araç parkında Belediye personeli tarafından yapılmakta veya hizmet satın alınması yoluyla üçüncü kişilere yaptırılmaktadır.

Kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacı, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanmasıdır.

Bu uygulama mevzuata aykırı olduğu gibi kamu kaynaklarının kullanım esasları ile de örtüşmemektedir. Zira bir taşıta yapılan bakım ve onarım kapsamına araç için yapılan esaslı ve değer artırıcı, aracın kullanım ömrünü uzatıcı bakımlar da girebilmektedir. İhale sözleşmesinin bitimine yakın bir zamanda araç için yapılan değer artırıcı bakım onarım gideri, mülkiyeti yükleniciye ait olan aracın değerini artırmakta iken buna ilişkin ödeme Belediye bütçesinden yapılan bakım onarım giderlerinde karşılığı olmayan bir artışa neden olmaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve mevzuata uygun olarak bakım ve onarım giderlerinin yükleniciye ait olacağına ilişkin hususların uygulanmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Bu nedenlerle, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasını teminen, taşıt kiralaması ihalelerinde mevzuata uygun olarak bakım ve onarım giderlerinin yükleniciye ait olacağına ilişkin düzenleme yapılması, uygulamanın da bu minvalde sürdürülmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İhale Dokümanının Tip Sözleşmeye Aykırı Düzenlenmesi

Rize Belediyesi'nin araç kiralamalarına ilişkin çıktığı ihalelerde tip sözleşmede yer alan hükmün sözleşme tasarısında yer almadığı görülmüştür.

Kamu kurumlarının yapacakları ihalelerde uymakla yükümlü olduğu temel ihale ilkeleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde düzenlenmektedir. Buna göre idareler, ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Güvenilirlik ilkesi, idarenin işlem ve eylemlerinde potansiyel istekli ve isteklilere güven vermesi, objektif, hukuka uygun, tutarlı niyet ve davranışlarıyla kendisi hakkında olumlu kanaat oluşturması gereğini ifade eder. Aksi takdirde ortaya çıkan güvensizlik, olası uyuşmazlıkların artmasına ve şikâyet yolunun sıkça kullanılmasına neden olacaktır.

Öte yandan görevlilerin ceza sorumluluğuna ilişkin hükümlerin yer aldığı 4734 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinde, 5'inci maddede belirtilen ilkelere aykırı olarak ihale süreçlerini yürütenler hakkında ilgili mevzuatları gereğince disiplin soruşturması, fiil ve davranışların özelliğine göre ceza kovuşturması yapılacağı ve zararların genel hükümlere göre tazmin ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Hizmet İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Hizmet İşlerine ait Tip Sözleşme'nin 20.2'nci maddesine ilişkin 31 numaralı dipnotta "*İş süreklilik gösteren bir mahiyette ise maddeye "Kontrol Teşkilatı ile Yüklenicinin, işin yapılmasına ilişkin olarak hizmetin ifa edildiği dönemler itibariyle birlikte tutacakları kayıtlar, işin o dönem içerisinde yapılan kısmının teslimi anlamına gelir. Ancak Yüklenici kayıt tutmaktan ve/veya tutulan kayıtları*

imzalamaktan imtina ederse Kontrol Teşkilatının kayıtları esas alınır ve bu kayıtların doğruluğu Yüklenici tarafından kabul edilmiş sayılır” ibaresi eklenecektir.” denilmektedir.

Yapılan incelemede, 2022/1279884 ihale kayıt numaralı “Araç ve İş Makinesi Kiralanması” ile 2022/1518484 ihale kayıt numaralı “Kentsel Atık Yönetiminin Gerçekleştirilmesi İçin Muhtelif İş Makinelerinin, Şoförsüz Temizlik Hizmet Araçlarının Çalıştırılması” işlerinin mahiyetinin süreklilik arz ettiği, ancak ihaleye ilişkin hazırlanan Sözleşme Tasarısı’nın 20’nci maddesinde Tip Sözleşme’nin 20.2’nci maddesine ilişkin 31 numaralı dipnotta bulunan ve yukarıda bahsi geçen ifadeye yer verilmediği, bu itibarla Sözleşme Tasarısı’nın 20’nci maddesinin Tip Sözleşme’nin ilgili dipnotuna uygun düzenlenmediği görülmüştür.

Kamu İhale Kurumu aynı konuyu ihtiva eden 2022/UH.II-1461 sayılı kararında, İdarenin Tip Sözleşme’de yer alan dipnotu sözleşme tasarısına eklemeyi gerektiren gerekçesi ile ihalenin iptaline karar vermiştir.

Tip sözleşme’de yer alan dipnotun eklenmemesi, Kamu İhale Kurumu’na yapılacak bir itirazın şikayet başvurusu ile ihalenin iptaline sebebiyet verebileceği gibi en üst düzeyde katılımı sağlamayı gözetilen ve Kanun’un temel ilkelerinden olan güvenilirlik ilkesi ile de bağdaşmamaktadır.

Kamu idaresi tarafından söz konusu ihalenin süreklilik arz etmediği belirtilmiş ve bu sebeple ilgili maddenin eklenmediği belirtilmiştir. Ancak, bir yıllık sözleşmeler halinde her yıl başında ihaleye çıkılan bir işin süreklilik arz etmediğini iddaa etmek mümkün değildir. Ayrıca, yapılan ihalede araçların hafta sonu kullanılmadan hafta içi kullanılmasına yönelik olması da bu işin süreklilik arz etmediğini göstermeyecektir.

Sonuç olarak, çıkılan ihalelerde, iş süreklilik arz eden bir mahiyette ise İdarenin, Tip Sözleşme’de yer alan dipnotu sözleşme tasarısına eklemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Altyapı Kazı İzni Harcının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde yıl boyunca altyapı kazı izni başvurusu olmadığı ve dolayısıyla altyapı kazı izni harcına dair tahsilatın olmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79'uncu maddesi uyarınca, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için

belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Aynı maddeye göre, altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir.

Yapılan incelemede, 2023 yılı itibarıyla Belediye tarafından herhangi bir altyapı kazı izni verilmediği ve bu yönde de İdareye gelen bir başvuru olmadığı için altyapı kazı izni harcı tahsilatının olmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum, 2023 yılı içerisinde Belediyenin mülki sınırları dahilinde hiçbir kazı çalışması yapılmadığı anlamına gelmekle birlikte 1 yıl içerisinde hiç kazı olmamasının mümkün olmadığı düşünülmektedir. Dolayısıyla İdare, resen harekete geçerek saha denetimi yapılmasını, izinsiz kazı yapanların tespit edilmesini ve ilgili harcın tahsil edilmesini sağlamalıdır.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve gerekli saha denetimleri yapılarak kazı alanlarının tespit edileceği ve kazı ücretleri tahsilatının sağlanacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, Belediyenin harç gelirinden mahrum kalmaması için açıklanan nedenlerle, altyapı kazı izni başvurusu beklenmeksizin saha denetim çalışması yaparak kazıları

tespit etmesi ve madde metninde belirtildiği şekilde altyapı kazı izni harcını tahsil etmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Bazı İş Yerlerinin İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermemesi

Belediye sınırları içerisinde ilan ve reklam vergisi beyanında bulunan işyerleri sayısının, faal işyerleri sayısına göre çok düşük kaldığı görülmüştür.

İlan ve reklam vergisi 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12 ilâ 16'ncı maddelerinde düzenlenen ve konusunu belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın oluşturduğu bir vergidir. Söz konusu Kanun'un 13'üncü maddesine göre verginin mükellefi ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran kişiler olmakla birlikte ilan ve reklam işlerinin mutad meslek olarak ifa edilmesi halinde, bu mesleği yürütenler başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludur.

Her ne kadar bahsi geçen 2464 sayılı Kanun'da ilan ve reklamın tanımı yapılmış olmasa da, Kanun'un 15'nci maddesinde ilan ve reklamın hangi tarife üzerinden alınacağı belirtilmiş olmakla vergi kapsamına girecek olaylar açıklanmaktadır.

Söz konusu tarife ile cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamlar ile ışıklı veya projeksiyonlu ilân ve reklamlar vergi kapsamına alınmıştır.

Buna göre, bahsi geçen alanlarda yapılan ilân ve reklamlardan 2464 sayılı Kanun'da yapılan düzenlemeler çerçevesinde ilan ve reklamın adedi veya yayınlandığı alanın metrekaresine göre söz konusu Kanun'da belirtilen tutar üzerinden vergi alınması gerekmektedir.

Bu kapsamda yapılan incelemede, Belediyeden alınan veriler karşılaştırılmış olup İdarenin ilan ve reklam beyannamesi veren iş yeri sayısının 5.602, faal olarak bulunan iş yeri sayısının ise 12.072 olduğu görülmüştür.

Her ne kadar, bütün işyerlerinin bir tabela ile reklam yapma zorunluluğu bulunmasa da faal işyerlerinden sadece %46'sının beyanda bulunmuş olmasının risk taşıdığı ve bu sebeple Belediyenin belirli dönemlerde saha denetimi yapması, mükellef listelerini güncel tutması gerektiği düşünülmektedir. Dolayısıyla Belediyenin ilan ve reklam vergisi gelirlerinin olması

gerekeninden daha az gerçekleşmesine neden olduğu ve mükellefler arasında tesis edilmesi gereken vergi adaletinin de tam anlamıyla sağlanamadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve ilgili hususta çalışmalara başlandığı belirtilmiştir.

Bu itibarla, Belediyenin gelir kaybına uğramamasını teminen, ilan ve reklam vergisi beyannamesi vermeyen iş yerlerinin tespiti için bir saha çalışması yapılarak beyanname vermeyen iş yerleri hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri kapsamında işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde eğlence hizmeti sunan işletmelerden bazıları için eğlence vergisi tahakkuku yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde; bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde; eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu, 19'uncu maddesinde; bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde vergi miktarının, işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanun'un 96'ncı maddesine göre tespit edilen miktar olduğu, 21'inci maddesinde; biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerindeki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un "Nispet ve Miktar" başlıklı 21'inci maddesinin (I) numaralı bendinde yer alan "Biletle Girilen Yerlerde" yerli film göstermelerinde, yabancı film göstermelerinde, spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden alınan eğlence vergisi oranları 21 Aralık 2022 Tarih 6584 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile %0 olarak yeniden belirlenmiştir. Anlaşılacağı üzere 6584 Sayılı Karar haricinde mevzuatta belirtilen nispetler haddinde eğlence vergisi tahakkuku yapılması gerektiği açıktır.

Yapılan incelemede; Belediye sınırları içinde lunapark, oyun salonu ve playstation kafe olarak faaliyette bulunan mükelleflerden 2023 yılı içerisinde eğlence vergisi tahakkuku yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve beyan eksikliklerin giderilmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında, eğlence vergisine ilişkin mükellefiyet tespitleri yapılan kişilere eğlence vergisi tahakkukunun zamanında ve doğru bir şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Haczedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi

Belediyenin haczedilemeyen gelirlerini teşkil eden vergi, resim ve harçların tahsil edildiği banka hesabında, haczi kabil diğer para, alacak ve gelirlerin de bulunduğu, dolayısıyla haczedilemeyen gelirlerin ayrı banka hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesinde; özel kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyelerin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; "Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez." denilmek suretiyle belediyenin haczi mümkün olmayan varlıkları sayılmıştır.

Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 20.03.2012 tarih ve E.2011/22082 K.2012/8629 sayılı Kararında, borçlu belediyece haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraların aynı hesapta toplanmasının ve birbirine karıştırılmasının, haczedilemezlik hakkından feragat olarak kabul edileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 12.04.2019 tarih ve 105878 sayılı Başkanlık oluru ile hesap açmak için mali hizmetler müdürü ve muhasebe yetkilisine imza yetkisi verildiği ve bu yetkiye istinaden bir kamu bankasında "Haczedilebilir gelirler" adı altında bir hesabın açıldığı görülmüştür. Belediyenin ana hesaplarının haczedilemez olduğu varsayılarak, mevzuatın öngördüğünün aksine haczedilebilir hesabın belirtilmesi ile yetinilmiştir.

Belediyenin vergi, resim ve harç gelirlerinin tahsil edildiği ana hesaplarında, haczi kabil diğer para, alacak ve gelirlerin de bulunduğu tespit edilmiştir. İlgili Yargıtay Kararında bu tür hesaplar “havuz hesap” olarak nitelendirilmektedir. Belediyenin haczedilemeyen gelirlerini ayrı hesapta tutmayarak haczi kabil gelirlerle ortak havuz hesabında birleştirmesi, bu hesaptaki bakiyenin vergi, resim ve harç gelirlerinden mi yoksa haczedilebilir gelirlerden mi oluştuğunun belirlenmesini imkânsız hale getirmektedir.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve haczedilemeyen gelirler ile haczedilebilir gelirleri ayrı hesaplarda tutma çalışmalarına başlandığı belirtilmiştir.

İcra hukukunda haczedilemezlik kuralı istisna olup; 5393 sayılı Kanun’da belirtilen hükmün, kamu hizmeti gören ve kamu tüzel kişiliğini haiz belediyeler için hukuk devletinde teminat altına alınmış bir güvence oluşturmayı amaçladığı kuşkusuzdur. Ancak söz konusu güvencenin tesis edilebilmesi için, “havuz hesabı” uygulamasının sonlandırılması, haczedilemeyen gelirler ile haczi kabil varlıkların ayrı hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Taşınır Mevcudunun ve İşlemlerinin Muhasebe Sisteminden Tam Olarak Takip Edilememesi

Taşınır işlemlerinin mevzuatın öngördüğü şekilde tesis edilmemesi ve muhasebeleştirilmemesi nedeniyle taşınırların muhasebe sisteminden takip edilemediği ve mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin tam ve doğru bilgi sunmadığı görülmüştür.

Taşınırların mali tablolarda tam ve doğru bir şekilde raporlanması, envanter ve diğer işlemlerin sağlıklı bir şekilde yapılarak taşınır ve muhasebe kayıtlarına aktarılmasına bağlıdır. Bu nedenle taşınır işlemlerinin ve kaydının Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak tesis edilmesi ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan düzenlemeler çerçevesinde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. İşlem, idari kayıt ve muhasebeleştirme süreçlerinden herhangi birinde oluşan hata, mali tabloların bu varlıklara ilişkin tam ve doğru bilgi sunması noktasında zafiyet oluşturacaktır.

Yönetmelik'in 114'üncü ve 187'nci maddelerinde taşınırların muhasebeleştirilmesinde, anılan Yönetmelik ile Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin esas alınacağı ifade edilmiştir. Bu nedenle idare kayıtları ile muhasebe verilerinin birbiriyle tutarlı ve uyumlu olması beklenmektedir.

Ancak İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli ile 2023 yılı Bilançosunun karşılaştırılması suretiyle yapılan incelemelerde Bilanço ve söz konusu Cetvel arasında tutar farklılıklarının bulunduğu görülmüştür. Bahsi geçen uyumsuzluğun detaylandırıldığı tablo aşağıdadır.

Tablo 8: Bilanço ve Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli Arasındaki Tutarsızlıklar

Taşınır Kodu	Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelindeki Tutar (TL) (a)	Bilançoda Yer Alan Tutar (TL) (b)	Fark Tutarı (TL) (c)=(b)-(a)
150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı	22.129.351,71	22.134.538,79	5.187,08
253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	44.855.238,99	44.856.290,90	1.051,91
254-Taşıtlar Hesabı	108.825.025,08	108.826.264,08	1.239,00
255-Demirbaşlar Hesabı	132.337.257,11	132.346.899,32	9.642,21
Toplam	308.146.872,90	308.163.993,09	17.120,20

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve taşınır hesabı cetvelleri ile muhasebe verilerinin uyumunun sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer verildiği üzere, taşınırlara ilişkin etkin bir takip sisteminin kurulabilmesi için idari kayıt niteliğinde olan taşınır hesabı cetvellerinin muhasebe verileri ile uyumunun sağlanması gerekmektedir.

BULGU 11: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekeleri Üzerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde "geçiş hakkı", işletmecilere, elektronik haberleşme sunmak için gerekli şebeke ve altyapı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan haklar olarak; "işletmeci", yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirket olarak; "geçiş hakkı sağlayıcısı", geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dâhil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahipleri olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinde geçiş hakkının kapsamı belirlenmiş, “Anlaşma serbestisi” başlıklı 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının, ilgili mevzuatta ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gereçlerin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına ve bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te yer verilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in “Geçiş hakkı ücretleri” başlıklı 9'uncu maddesinde “*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, idarenin sorumluluğundaki taşınmazlar üzerinden kablo ve benzeri gereç geçirecek işletmelerin idare ile geçiş hakkı anlaşması imzalaması ve belirlenen ücret tarifesi üzerinden bedel ödemesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gereç için geçiş hakkı ücretlerine ilişkin tarifelerin belirlendiği ve bu yönde ilgili şirketlerden 03.11.2023 tarih ve 266502 sayılı yazı ile haberleşme ve internet altyapı ağlarının projelerini ve metrajlarını Belediyeye göndermelerinin istendiği, buna rağmen 2023 yılında geçiş hakkı ücretlerine ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat yapılamadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş, geçiş hakkı ücretlerine ilişkin takip ve tahsilat işlemlerinin yapılacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, Kurumun gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin belirlenmesi, takip ve tahsil edilmesine yönelik işlemlerin yapılması kamu yararına olacaktır.

BULGU 12: Taşınmaz Kiralama İhalelerinde Temel İlkelerle Aykırı Hususların Bulunması

Belediye tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre kiraya verilen bazı taşınmazlar için yapılan ihalelerde ve sözleşmelerin uygulanması sürecinde rekabeti engelleyici durumların yaşandığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinin ilk fıkrasında, ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde, şartnameler, yapılacak işlerin genel, özel, teknik ve idari esas ve usullerini gösteren belgeler olarak ve sözleşme ise idare ile müşteri arasında yapılan yazılı anlaşma olarak tanımlanmıştır.

Anılan Kanun'un "Şartnameler" başlıklı 7'nci maddesinde ise ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartnamelerin idarelerce hazırlanacağı ve işin niteliği, teslim etme ve teslim alma şartları gibi şartnamelerde yer verilmesi zorunlu olan unsurlar belirtilmiştir.

İlgili Kanun'un "İhale işlem dosyasının düzenlenmesi" başlıklı 15'inci maddesinde, şartnamelerde gerçekleşmesi mümkün bulunmayan kayıt ve şartların bulunması halinde, ihale komisyonlarının ilgili şartnameleri düzelttirmek üzere ihaleyi ertelemeleri gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idareler tarafından gerçekleştirilecek taşınmaz kiralama ihalelerinin, açıklık ve rekabet ilkelerine uygun bir şekilde hazırlanmış olan şartnameler doğrultusunda yapılması ve ihale sonucunda imzalanan sözleşme ile kiracının yükümlülüklerinin takibi sağlanmalıdır. Ayrıca şartnamelerde gerçekleşmesi mümkün olmayan şartların varlığının tespiti halinde, encümen tarafından söz konusu şartların kaldırılmasına dönük adım atılmak üzere ihalenin ertelenmesi gerekmektedir.

Rize Belediyesi taşınmaz kiralama işlemleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde;

✓ 18 Şubat 2023 tarihinde iç dekorasyon dahil tüm inşaat işleri bitmiş ve Belediye Şirketi tarafından işletilmeye başlanmış olan Rize ilinin meydanındaki kafeteryanın 3.10.2023 tarihinde gerçekleştirilen ihalesine ilişkin Taşınmaz Kiralama İhalesi İdari Şartnamesi ve Eki Özel Şartnamede gerçekleşmesi mümkün olmayan şartların ve rekabeti engelleyici hususların bulunduğu görülmüştür.

Öncelikle İdari Şartnamenin 1'inci maddesinde, Piriçelebi Mahallesi 101 ada 4 parselde kafeterya yapımı şartıyla taşınmazın 3 yıl süre ile kiraya verileceği düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra Kafeterya Yapımı Şartıyla Kiralama İhalesine Ait Özel Şartname incelendiğinde,

- Kiracının, sözleşmenin imzalanmasını takip eden 3 ay içerisinde, projesine uygun olarak kafeterya inşaatını tamamlamak zorunda olduğu,
- Kafeteryada, Belediyenin belirlediği dışında ürün satılmayacağı ve fiyatların Belediye Encümeni tarafından belirleneceği, (2023 yılı sonuna kadar olan fiyatlar Şartname ekinde bulunmaktadır.)

hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere söz konusu taşınmazın kiralama ihalesine ilişkin hem genel şartnamede hem de özel şartnamede, ince işçilik dahil tüm inşaatı aylar öncesinde tamamlanarak kafeteryaya dönüştürülmüş bir yapının, ihale sonrası 3 ay içinde zaten olduğu şekliyle yine kafeteryaya dönüştürülmesi şartı konulmuştur. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ışığında, gerçekleşmesi mümkün olmayan "3 ay içinde yapının kafeteryaya dönüştürülmesi şartının" düzeltilmesi amacıyla encümen tarafından söz konusu ihalenin ertelenmesi gerekirken bu hükmün bulunduğu şartname ile ihale gerçekleştirilmesinin hatalı bir uygulama olduğu değerlendirilmiştir.

Ayrıca Şartnamelerde, kafeteryada satılacak ürünleri ve bu ürünlerin fiyatlarını Belediye Encümeninin belirlemesine dönük yapılan düzenleme neticesinde rekabetin engellendiği ve ilgili ihaleye yalnızca Belediye Şirketinin girmesine neden olduğu da bir gerçektir.

Bunun yanı sıra ilgili kafeteryada yapılan fiili inceleme neticesinde, ihaleyi kazanan Belediye Şirketinin, şartname ekinde yer alan fiyatlardan daha yüksek fiyatlara ürün sattığı ve buna karşın Belediye tarafından herhangi bir yaptırım uygulanmadığı da tespit edilmiştir.

✓ 7 Ekim 2021 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen toplam 4.775 m²'lik alan içerisinde 2.219 m² go-kart pisti ile 278 m² kapalı alan + 376 m² açılır kapanır alana sahip düğün salonu ve 120 m² kafeteryayı içeren tesisin kira şartname ve sözleşmesinde yer alan bazı hükümlerin gereğinin yerine getirilmediği ve bu durumun Belediyenin bilgisi dâhilinde olduğu görülmüştür.

Söz konusu ihaleye ilişkin Şartnamenin “Özel şartlar” başlıklı 15’inci maddesi ile kira Sözleşmesinin 4’üncü maddesinde, kiracının, 120 m² yeni bir demontable yapı yapmak şartıyla tesis alanı içerisindeki kafeteryayı ve bir kaçak yapıyı yıkacağı, bunun için sözleşme tarihinden itibaren 30 gün içinde projelendirme işlemlerinin tamamlanacağı, 12 ay içinde inşaatın tamamlanarak faaliyete geçileceği ve aksi halde cezai işleme muhatap olunacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda verilen Şartname ve Sözleşme hükmüne göre 7.10.2022 tarihine kadar ilgili tesiste yer alan eski kafeterya binası ile bir kaçak yapının yıkılmış olması ve İdarenin onayladığı projeye uygun olarak 120 m²’lik yeni bir yapının inşa edilmiş olması gerekirken söz konusu hükmün denetim dönemimiz sonuna kadar uygulanmadığı görülmüştür. Bu süre boyunca müstecirin, sözleşmeden hemen sonra yıkması gereken 120 m²’lik eski kafeteryayı işlettiği ve orada bulunan kaçak yapıyı kullandığı tespit edilmiştir.

Şartname ve Sözleşmede yer alan en önemli koşullardan biri olan “yapıların yıkımı ve yeni yapı inşası” şartının varlığı nedeniyle birçok isteklinin ihaleye girmekten imtina edebileceği açıktır. İdarenin böyle bir şart koyup, daha sonra bu şartın zamanında ve ihale dokümanına uygun bir biçimde yerine getirilmesini sağlaması gerekirken bunun tam tersi uygulama geliştirmesi makul görülmemiştir. Bu noktada İdareden beklenen, ihaleye çıkarken planlamasını doğru yapması ve uygulanmayacak hükümlere şartname ve sözleşmelerde yer vermemesidir.

Kamu idaresi tarafından genel anlamda bulgu konusu hususa iştirak edilmekle birlikte 2021 tarihli ihalede bahsi geçen sıkıntıların pandemi ve 6 Şubat depremleri nedeniyle yaşandığı bildirilmiştir. Ancak pandemi döneminin sonuna doğru ve pandeminin varlığı bilinerek yüklenicinin teklif verdiğinin açık olması sebebiyle yaşanan sıkıntılarda pandemi döneminin öne sürülmesi makul görülmemiştir. Yine söz konusu ihaleden bir buçuk yıl sonra ülkemizin başka bir bölgesinde yaşanan afet olayı ile kaçak yapının yıkımı ve yeni yapı inşası işi arasında bağ kurulamamıştır.

Sonuç olarak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre gerçekleştirilen taşınmaz kiralama ihalelerine ait şartnamelerde rekabeti engelleyici ve gerçekleşmesi mümkün olmayan koşullara yer verilmemesi, mevzuata uygun bir şekilde şartname ve sözleşmelerde yer alan hükümlerin ise uygulanmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 13: Teknik Personel Bildirimlerinde Eksikliklerin Bulunması

Yapım işi ihalelerine ilişkin sözleşmelerde yer verilen, teknik personel bildirim yükümlülüğünün belediye şirketi olan yüklenici tarafından yerine getirilmediği, söz konusu yükümlülük kapsamında doğrudan hizmet alım sözleşmesi ile Rize Belediyesi bünyesinde çalışan diğer belediye şirketinin personeline ait diplomaların sunulduğu ve buna karşın İdare tarafından herhangi bir işlem tesis edilmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirilen yapım işi ihalelerine ait tip sözleşmenin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23’üncü maddesinin birinci fıkrasında, istenen teknik personelin sayısına ve unvanına yer verildikten sonra ikinci fıkrada bu personelin idareye süresinde bildirilmediği veya iş programına göre iş başında bulundurulmadığı takdirde yüklenici aleyhine kesilecek günlük cezalar düzenlenmiştir. Maddenin üçüncü fıkrasında ise teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde yer alan hükümlerin uygulanacağı açıkça belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar” başlıklı 19’uncu maddesinin altıncı fıkrasında aynen;

“Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde İdareye sunmak zorundadır. (...) Teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde sunulmaması halinde, söz konusu personelin iş başında bulundurulmadığı kabul edilerek, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, yapım işlerine ilişkin sözleşmelerde, idareler işin başında bulunulması istenen sayı ve unvanda teknik personel bildirim şartı koyabilirler. Söz konusu teknik personelin Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ndeki düzenlemelere uygun bir şekilde yüklenici tarafından idareye bildirilmemesi halinde ise yüklenici aleyhine günlük ceza uygulanması kaçınılmazdır.

Rize Belediyesi yapım işi ihaleleri üzerinde gerçekleştirilen denetim neticesinde, 2023 yılında ödemesi olan yapım işlerinin yaklaşık %90'ının Rize Belediyesine ait Ribekent A.Ş.

yükleniminde olduğu, bu işlerin tamamında teknik personel bildirim yükümlülüğünün olduğu ve fakat Ribelkent şirketi tarafından tüm işlerde eksik teknik personel bildirildiği, birkaç ihalede bildirilen teknik personelin ise doğrudan hizmet alım sözleşmeleri kapsamında Rize Belediyesinde çalışan Ribelsan A.Ş. personeli olduğu, söz konusu Ribelsan Şirketi personelinin haberi olmaksızın diplomalarının kullanıldığı ve bu kişilerden yapım işleri genel şartnamesinde bahsi geçen noter onaylı taahhütnamelerin alınmadığı ve Rize Belediyesi tarafından gerek eksik teknik personel bildirim, gerek noter onaylı taahhütname içermeyen bildirim ve gerekse de hakedişlerle ücretini ödediği, kendi bünyesinde çalışan personelin bildirilmiş olması durumları karşısında herhangi bir işlem tesis edilmediği görülmüştür.

İhale dokümanında yer vererek yüklenicilerin teknik personel bildirme yükümlülüğü olduğunun ve bu bildirimde uyulmaması halinde ceza uygulanacağı ilan sonrası, belediye şirketinin ihaleyi kazanması nedeniyle söz konusu hükümlerin uygulanması noktasında zafiyet gösterilmesinin, 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan temel ilkelere aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

İdare tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve ihale dokümanında yer alan tüm düzenlemelerin gereğinin yerine getirileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak, yüklenicinin kimliğinden bağımsız olarak, ihale dokümanında yer alan her bir düzenlemenin gereğinin yapılması gerekmektedir ve bu gerekliliğin hayata geçirilmesi İdarenin sorumluluğundadır.

BULGU 14: Harç Konusu Olan Hizmetler İçin Ayrıca Ücret Talep Edilmesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda harç konusu edilen bazı hizmetler için Rize Belediye Meclisince düzenlenen gelir tarifesi marifetiyle ayrıca ücret belirlendiği tespit edilmiştir.

Sadece kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan bazı hizmetler karşılığında, hizmeti alanlardan tahsil edilen ödemelere harç adı verilmektedir. Harçlar da vergiler gibi kanunla konulup kanunla değiştirilmekte ancak vergilerden farklı olarak "karşılıklı" ve "belirli bir hizmet bedeli" olma özelliklerini ihtiva etmektedir.

Belediye gelirleri açısından harçlar önemli bir yer teşkil etmektedir. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda, belediyeler tarafından yerine getirilmesi gereken birçok hizmet için bu hizmetler karşılığında hizmetten yararlananlardan harç bedeli alınması gerektiği hüküm

altına alınmış, Kanunun ikinci kısmı tamamen harçlara ayrılmıştır. Bu kısımda hangi hizmet için hangi usul ve tutarda harç alınacağı detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Kanunun 85'inci maddesinde harçların uygulanmasına ilişkin esas ve usullerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca (önceleri İçişleri Bakanlığı) hazırlanacak bir yönetmelikle belirleneceği belirtilmiş, bu kapsamda İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan "2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" 21.08.1981 tarih ve 17435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik'te Kanunda yer alan harçlardan bir kısmı detaylı bir şekilde anlatılmış, Yönetmelik'in 18'inci maddesinde ise Yönetmelik'te sayılan harç konusu hizmetlerden dolayı mükelleflerden, her ne ad altında olursa olsun başkaca bir karşılık istenemeyeceği belirtilmiştir.

Yönetmelik'in 18'inci maddesinde Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'nci maddesindeki ücrete tabi işlerle ilgili hükümlerin saklı olduğu ayrıca ifade edilmiştir.

2464 sayılı Kanun'un 97'inci maddesinde aynen;

"Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir." hükmüne yer verilerek belediyeler tarafından hangi hizmetler için hangi şartlarda ücret tarifesi belirlenebileceği düzenlenmiştir.

Anılan Kanun ve bu Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan Yönetmelik hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Kanun'da belirtilen ve harç konusu yapılan işlerde, belediye tarafından verilen hizmetin karşılığında ilgililerden harç tahsilatı yapılacağı, söz konusu hizmetler veya bu hizmetlerin unsurlarından olan bazı kısımlar için her ne ad altında olursa olsun ayrıca ücret istenemeyeceği, belediye meclislerince belirlenecek ücret tarifesine göre ilgililerden alınacak ücretlerin ise ancak harç konusu yapılmayan, zorunlu tutulmayan ve ilgililerin isteği doğrultusunda sunulan hizmetlere münhasır olduğu rahatlıkla anlaşılmaktadır.

İdareye ait gelir hesapları ve tarife cetvelleri üzerinde yapılan incelemeler neticesinde; harç konusu yapılan ve aşağıda yer verilen bazı hizmetler için belediye meclisince ayrıca ücret tarifesi belirlendiği tespit edilmiştir.

Şöyle ki;

- Anılan Kanunun “İşyeri açma izni harcı” başlıklı 81’inci maddesinde, belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının “İşyeri Açma İzni Harcına” tabi olduğu belirtilmesine rağmen 2023 yılı Belediye Gelir Tarifesinde konusu aynı olan işlemler için “İşyeri Açma Ruhsatı Kart Ücreti” belirlendiği,
- Söz konusu Kanunun ek 1’nci maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaat ruhsatının alınmasının bina inşaat harcına tabi olduğu belirtilmesine rağmen 2023 yılı Belediye Gelir Tarifesinde konusu aynı olan işlemler için “Ruhsat Onama Ücreti” belirlendiği görülmüştür.

İdare tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve bundan sonra harç konusu olan işlemler için gelir tarifesi marifeti ile ikinci bir ücret alınmayacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Rize Belediyesi tarafından ancak harç ve katılma payı konusu olmayan ve ilgililerin talebi doğrultusunda ifa edilecek hizmetler için ücret talep edilebilecektir. Harç konusu olan hizmetler için ayrıca ücret talep edilmesi mevzuata aykırı olarak harç benzeri mali yükümlülük ihdası anlamına gelecektir. Bu nedenle gerek yukarıda yer alan ücretlerin gerekse de bu ücretlere benzeyen diğer ücretlerin gözden geçirilerek tarife cetvellerinin hukuka uyarlı hale getirilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 15: Yaklaşık Maliyetin Üstünde Teklif Gelen İhalelerin Doğrudan İptal Edilmesi

Belediyenin farklı müdürlükleri tarafından kurulan ihale komisyonlarının, sunulan tekliflerin tamamının yaklaşık maliyetin üstünde olduğu ihaleleri, Kamu İhale Genel Tebliği hükümleri doğrultusunda bir değerlendirme yapmaksızın doğrudan iptal ettikleri görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 11’inci maddesinde; üst yöneticilerin kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını sağlamaktan sorumlu oldukları ve bu sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmektedir. Aynı Kanun’un 8’inci maddesinde ise; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi ve kullanılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

4734 sayılı Kanun'un "Yaklaşık maliyet" başlıklı 9'uncu maddesine göre, yaklaşık maliyet; mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere belirlen tutardır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Teklifler" başlıklı (16.3.) maddesinde;

"Yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilip edilemeyeceği hususunda tereddütler olduğu anlaşılmaktadır. İhale komisyonu;

a) Yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen her hangi bir husus olup olmadığını,

b) Yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncellemenin doğru yapıp yapılmadığını,

c) Verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtmayı yansıtmadığını,

sorgulayarak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese eder ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahiptir.

Yaklaşık maliyetin üzerinde olmakla birlikte teklifin kabul edilebilir nitelikte görülmesi halinde idarenin ek ödeneğinin bulunması veya ilgili mali mevzuatı gereği ödenek aktarımının mümkün olması durumlarında teklifler kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edilebilir. Bu durumda sorumluluk idareye aittir." denilmektedir.

Bu hükme göre, verilen tüm teklifler yaklaşık maliyetin üstünde olsa dahi ihale komisyonları yukarıda a, b, c şeklinde sıralanan sorgulamaları yapmak ve bu sorgulamalar çerçevesinde oluşan yaklaşık maliyet ile verilen teklifleri mukayese etmek zorundadır. Bu aşamadan sonra ihale komisyonları gerekçesini de belirtmek sureti ile takdir yetkisini kullanarak ihaleyi iptal edebilirler.

Özellikle enflasyonist dönemlerde, yaklaşık maliyetin belirlenmesi ile ihale tarihi arasında geçen yaklaşık iki aylık süre neticesinde, isteklilerin tekliflerinin yaklaşık maliyetin üzerinde olmasının son derece olağan karşılanması ve Tebliğ'de yer alan yaklaşık maliyetin güncellenmesi işlemine başvurularak nihai kararların verilmesi kamu idaresinin menfaatine

olacaktır. Bu çerçevede hem zaman hem de kaynak yönetimi noktasında 5018 sayılı Kanun'da bahsi geçen kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkelerine uygun işlem tesis edilmiş olacaktır.

Rize Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü ve Temizlik İşleri Müdürlüğü nezdinde gerçekleştirilen ihalelerin incelenmesi neticesinde, 2023 yılında iptal edilen toplam 6 ihaleden 3'ünün yukarıda yer verilen sorgulamalar yapılmaksızın, tekliflerin tamamının yaklaşık maliyet üzerinde olması gerekçesiyle iptal edildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve ihalelerde iptal işlemlerinin Kamu İhale Genel Tebliği hükümlerine uygun olarak yapılmasının sağlanacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, verilen tekliflerin tamamı yaklaşık maliyet üzerinde olan ihalelerde, ihale komisyonlarının mezkûr Tebliğ'de yer alan sorgulamaları ve bu sorgulama neticesinde gerekli mukayeseleri yaparak, gerekçeli bir şekilde karar almaları gerekmektedir.

BULGU 16: Dönüşüm Projesi Uygulama Esaslarına Dair Meclis Kararı Alınmaması

Riskli Alanların dönüşüm sürecine ilişkin uygulama esaslarının belediye meclisi kararı ile belirlenmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 73'üncü maddesinde "*Belediye, belediye meclisi kararıyla; konut alanları, sanayi alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları, kamu hizmeti alanları, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturmak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak veya deprem riskine karşı tedbirler almak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir.*" denilmiştir.

Dönüşüm sürecindeki uygulama esaslarının tespit edilmesi; proje konusu, projenin yürütülmesi, tarafların yükümlülükleri, mali konular ve diğer yükümlülüklerle ilişkin hususlarda karar alınması belediye meclisinin görev ve yetki alanındadır. Meclisin yetkili olduğu konularda meclis yetki vermeden usul esas belirlenmesi mümkün değildir. Bu dönüşümle ilgili Belediye Başkanına imza yetkisi verilmesi dışında alınmış bir karar bulunmamaktadır.

Ancak Belediyece 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun çerçevesinde riskli alan ilan edilen yerlerde dönüşüme ilişkin belediye

meclisi kararı ile uygulama esasları belirlenmeden Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) ile protokol imzalanmıştır.

Protokolde yer alan ‘Kira yardımı’ maddesinde yapı karşılığı uzlaşma sağlanıp kira/taşınma yardımı yapılacak kişiler ve yardım tutarlarının belediye tarafından belirleneceği ifade edilmiştir. Bu yardımların hesaplama usulünün nasıl olacağı açıklanmamıştır. Yine bu maddede kira/taşınma yardımları için Belediyece hak sahibi listeleri oluşturulup toplam ödenecek tutarın talep edilerek ilgili hak sahibine Belediye kanalıyla ödenmek üzere TOKİ tarafından Rize ilinde açılacak banka hesabına aktarılacağı yönünde anlaşma yapılmıştır.

Taşınma ve kira yardımı tutarlarının ne olacağına encümence karar alındığı: 22.04.2021 tarih 2021/206 sayılı Encümen kararında kira ve taşınma yardımı miktarı hesaplamalarının tespit yöntemine dair bilgi bulunmadığı görülmektedir. 5393 sayılı Kanun’un 34’üncü maddesinde Encümenin görev ve yetkileri belirlenmiş olup bu maddede riskli alan ilan edilen yerlerdeki dönüşüm projesine ilişkin ödenecek kira yardımları ve taşınma giderlerini tespit etme yetkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle Meclisin yetkisinde olan konuların yetki verilmeksizin encümence yapılması gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca Encümen kararı ile belirlenen tutarların mevzuatta belirtilen sınırları aştığı da görülmektedir. 6306 Sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği'nin 16’ncı maddesine göre; riskli alanlarda 48 ayı geçmemek şartı ile ilgili kurumca belirlenecek süre ve miktarda, kira yardımı yapılabilecektir. Ancak yine aynı maddede aylık kira bedelinin Bakanlıkça belirleneceği ve kiracı olarak ikamet edenlere, işyeri işletenlere ve Kanun kapsamında taşınmazı anlaşma yolu ile kamulaştırılanlara iki katı kadar, defaten kira yardımı yapılabileceği hükmü getirilmiştir. Encümence belirlenen kira yardımı ile taşınma gideri bu sınırlamaları aşmaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve bundan sonra yapılacak kentsel dönüşüm kapsamındaki çalışmalarda bulguda belirtilen hususların gözetileceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, Belediye ile TOKİ arasında yapılan üç adet riskli alanların dönüşümü projesi protokol esaslarının çerçevesini belirlemeye yönelik usul esasların belediye meclisinin onayından geçirilerek yapılması; kira ve taşınma yardımı miktarı hususunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının getirdiği sınırlamalara uyulması gerekmektedir.

BULGU 17: Ecrimisilin Bir Taşınmaz Yönetim Biçimi Haline Gelmesi

İşgalli kullanıldığı tespit edilen Belediye taşınmazlarına ilişkin tahliye süreçleri başlatılmaksızın sadece ecrimisil tahakkuk ettirildiği ve bu suretle hukuka uygun olmayan kullanımlara süreklilik kazandırıldığı görülmüştür.

Belediye taşınmazlarının işgalli kullanılması durumunda uygulanacak yaptırımlar, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde yapılan atıf gereği 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde belirlenmektedir. Anılan madde hükmü uyarınca işgalli kullanımın tespit edilmesi halinde; beş yılı geçmemek üzere geçmiş kullanımlar için ecrimisil talep edilmesi ve bu bedelin rızaen ödenmemesi halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmesi ve taşınmazın en geç 15 gün içerisinde mülki amirler vasıtasıyla tahliye ettirilmesi gerekmektedir.

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere; ecrimisil geçmişe yönelik kullanım karşılığında alınan bedel, tahliye ise işgalin geleceğe yönelik olarak sona erdirilmesine ilişkin idari bir işlem olduğundan, burada birbirinden bağımsız iki farklı yaptırım mekanizması söz konusudur. Bu nedenle ecrimisilin düzenli aralıklarla tahsil edilmesi, tahliye mekanizmasının işletilmemesine sebep olarak gösterilemeyeceği gibi işgalciye taşınmazı kullanma hakkı da vermeyecektir.

Yapılan incelemede, 2023 yılı itibarıyla Rize Belediyesinin tasarrufunda bulunan ve işgalli kullanıldığı tespit edilen 80 adet taşınmaza ait tahliye süreçlerinin başlatılmadığı ve belirli dönemlerde tahakkuk ettirilen ecrimisil karşılığında bunlar üzerindeki hukuka aykırı kullanımların devam etmesine sebep olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve mevzuat hükümlerine uyumun sağlanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, öncelikle işgale uğrayan taşınmazlar için ilgili mevzuatta belirlenen tahliye mekanizmasının işletilmesi gerekmektedir. Tahliye işlemi gerçekleştirildikten sonra idarece kiraya verilmesi kararlaştırılan taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale edilmesinin, bu sayede taşınmaz kullanımlarının sözleşmeye bağlanarak kullanım hakkının sınırlarının çizildiği, kullanım amacı ve şartlarının belirlendiği hukuki bir zeminde yürütülmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 18: İş Deneyim Belgesi Verilecek Yüklenicilerden Ücret Talep Edilmesi

Rize Belediyesi tarafından yapılması mevzuatla zorunlu kılınan “iş deneyim belgesi verme” hizmetinin, Belediye Meclis Kararı ile yürürlüğe konulan gelir tarifesi marifetiyle ücrete tabi tutulduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun “Ücrete tabi işler” başlıklı 97'nci maddesinde, belediyelerin bu Kanun'da harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili olduğu ve belediyelere tekel olarak verilmiş işlerin kendi özel hükümlerine göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Meclisin görev ve yetkileri” başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde ise, kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek, belediye meclislerinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin “İş deneyim belgelerinin verilmesi” başlıklı 47'nci maddesinin birinci fıkrasında, iş deneyim belgelerinin, talepleri halinde, ilgilinin iş ve/veya mesleki tecrübesini tevsik amacıyla; yüklenicilere, yükleniciye karşı bir sözleşme ile taahhüt ettiği iş bölümünü bitiren alt yüklenicilere, mimar veya mühendis olmak şartıyla denetleme veya yönetme görevlerinde bulunanlara talep tarihini izleyen 30 gün içinde belge düzenlemeye yetkili mercilerce düzenleneceği ve verileceği belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30.8.3. maddesinde ise, EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgesinin, çıktısı alındıktan sonra belgeyi onaylamaya yetkili kişi tarafından isim ve unvanı belirtilmek suretiyle imzalanıp mühürlendikten sonra ilgiliye verileceği hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'nci maddesi, harç veya katılma payına konu edilmeyen hizmetler karşılığında, tüm belediyelere ücret alabilme imkânı tanımıştır. Belediye meclislerinin düzenleyecekleri tarifelerle belirlenecek bu ücretlerin, ilgisinin isteğine bağlı bir hizmete binaen öngörülmesi ve belediyelerin tekel olarak yürüttükleri faaliyetlere ilişkin olmaması gerekmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi de, 26/01/2011 tarih ve 2009/42 E., 2011/26 K. sayılı kararında, “... *harç veya katılma payı konusu yapılmamış olan ve ilgililerin isteği üzerine sunulacak olan hizmetler için belediyelerce sadece 'ücret' istenilebilecektir.*”

Kurala göre, ilgililerin isteği olmaksızın yapılan hizmetler ile kanunlarda veya sair mevzuatta belediyece yapılması zorunlu kılınan hizmetler için ücret alma yetkisi bulunmamaktadır. Kuralın verdiği yetki çerçevesinde belediye meclislerince ücret tarifesine konu edilebilecek hizmetler, kişilerin tamamen kendi isteklerine ve tercihlerine bağlı olarak yararlanacakları hizmetlerdir.” ifadeleriyle, ücrete tabi faaliyetlere açıklık getirmiştir.

İş deneyim belgesinin düzenlenmesine ilişkin hususlar, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 47 vd. maddelerinde ayrıntılarıyla hükme bağlanmıştır. Buna göre, söz konusu belge, herhangi bir başvuru olmaksızın da düzenlenebilmektedir. Ancak yüklenicinin ilgili mercie başvurması halinde, başvuru tarihinden itibaren 30 gün içinde belgenin düzenlenerek müracaatın sonuçlandırılması gerekmektedir. Yani idareye başvurulması, söz konusu süreci isteğe bağlı bir hizmet olmaktan çıkarmakta, aksine zorunlu bir faaliyet haline getirmektedir. Hatta bu suretle söz konusu faaliyet, idareye bir görev olarak yüklenmektedir. Ayrıca bu belgenin alınması, ilgilisi için de zorunluluk arz etmektedir. Çünkü başka ihalelere katılma sürecinde, iş deneyim belgesi, kamu kurum ve kuruluşları tarafından aranmakta ve değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Bu sebeple anılan belgenin düzenlenmesi ve verilmesi hizmetinin, hem idare hem de ilgilisi bakımından isteğe bağlı bir faaliyet olduğundan bahsedilemeyecektir. Buna ek olarak, söz konusu belgeye ilişkin iş ve işlemleri yapabilecek olan tek merci, ihaleye konu işten yararlanan kamu kurum ve kuruluşlarıdır. Bu husus, bahse konu Yönetmelik'in 47'nci maddesinde de zikredilmiştir. Dolayısıyla iş bitirme belgesini düzenleme tekelinin, anılan konumdaki idari mercilerde olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Rize Belediyesi gelir tarifesi üzerinde yapılan inceleme neticesinde, “İş Deneyim Belgesi Talep Edenlerden Alınan Ücret Her Belge İçin” ve “Belediyece Yaptırılan İşler İçin İş Bitirme Belgesi Talep Edenlerden Her Belge İçin” adları altında iş deneyim belgesi almak isteyen yüklenicilerden ücret talep edildiği tespit edilmiştir.

İdare tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bundan böyle gelir tarifesinde yüklenicilere verilecek iş deneyim belgelerinden ücret alınmasına dönük bir düzenleme yapılmayacağı bildirilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle isteğe bağlı olmayan ve yürütülmesi başka kurum-kuruluşlara bırakılmayan belge düzenleme işinin, 2464 sayılı Kanun'un anılan hükmü bağlamında değerlendirilmesi ve ücret tarifesine konu edilmesi mümkün değildir.

BULGU 19: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Sürdüren İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren iş yerleri olduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri Açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan iş yeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı belirtilmiştir.

Öte yandan; 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde yer alan düzenleme ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur.

Yapılan incelemede; örneklem yöntemi ile seçilen işlek caddelerdeki 80 iş yerinde Zabıta Müdürlüğü tarafından saha denetimi yapılmış olup, bunlardan 5 iş yerinin yukarıda açıklanan mevzuat kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olduğu ancak 29 iş yerinin ise ruhsatsız şekilde faaliyetlerine devam ettiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve ruhsatlandırma çalışmalarına başlandığı belirtilmiştir.

Belediyenin işyeri açma izni harcına ilişkin gelir kaybına uğramasının önlenmesi amacıyla ruhsatsız faaliyet gösteren iş yerlerinin kayıt altına alınması ve iş yeri açma izin harcının takip ve tahsiline ilişkin işlemlerin etkin bir biçimde yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Otopark Bedeli Arsa Payının Mevzuatta Belirtilen Şekilde Hesaplanmaması

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda, parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan durumlarda yapı sahiplerinden alınması gereken birim otopark bedellerinin arsa payı kısmının

hesabında, bölge ve genel otoparka ait bilgilerin kullanılması gerekirken hatalı bir şekilde ruhsata tabi yapının arsa bilgilerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, binayı kullananların otopark ihtiyacının bina içinde veya parselinde karşılanmasının, bu fıkranın (e) bendinde belirtilen durumlar haricinde zorunlu olduğu belirtildikten sonra ilgili fıkranın (f) bendinin bir ve iki numaralı alt bentlerinde ise otopark ihtiyacının, (e) bendinde yer alan hükümler doğrultusunda bir kısmı veya tamamının parselinde karşılanamadığı binalarda karşılanamayan otopark miktarının yakın parsellerden nasıl karşılanacağı düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin üç numaralı alt bendinde ise "*Otopark ihtiyacı, (1) ve (2) numaralı alt bentlere göre de karşılanamayan parsellerde, ilgili idarelerce, 12'nci maddede yer alan esaslar dâhilinde bedel alınmak suretiyle bölge otoparkından yer tahsis edilerek karşılanır.*" hükmü yer almaktadır.

İlgili Yönetmelik'in "Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili" başlıklı 12'nci maddesinin on birinci fıkrasında, Yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde otopark yeri bölge veya genel otoparklardan karşılanacak yükümlülerden alınacak otopark bedelinin nasıl hesaplanacağına ilişkin esaslar açıklanmıştır.

Söz konusu açıklamalara göre; birim otopark bedeli; $(A + B) \times 20 \text{ m}^2 \times Y$ formülü ile hesaplanacaktır. Formülde yer verilen (A), birim otopark bedeli arsa payını ifade eder ve otopark yapılmak üzere belirlenen arsaların emlak vergisi değerinin, planda belirlenen katlar alanı hesabına konu alana bölünmesi ile tespit edilir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, Otopark Yönetmeliği, otopark ihtiyaçlarının öncelikle ilgili parselde karşılanmasına, bunun mümkün olmaması halinde yakın parsellerden bu ihtiyacın giderilmesine dönük düzenlemeler getirmiştir. Bu iki duruma da uygun olmayan parsellerde ise belediye tarafından yapı sahiplerinden otopark bedeli alınması sureti ile ilgililere bölge otoparkından yer tahsis edilmesi hükme bağlanmıştır. Söz konusu otopark bedelinin önemli bir unsuru olan arsa payının ise otopark yapılmak üzere belirlenen arsaların emlak vergisi değeri ve yine bu arsaların "kat alanı kat sayısı" (KAKS) değeri esas alınarak hesaplanacağı da açıkça belirtilmiştir.

Rize Belediyesi tarafından 2023 yılında tahakkuk ve tahsil edilen otopark bedellerinin incelenmesi neticesinde, otopark bedeli arsa payının hesabında, otopark olarak belirlenen arsaların emlak vergisi değerlerinin ve KAKS değerlerinin kullanılmadığı, bunun yerine yapı

ruhsatına konu parselin emlak vergisi değeri ile KAKS değeri kullanılarak işlem tesis edildiği tespit edilmiştir.

İdare tarafından bulgu konusu husua iştirak edildiği ve bundan böyle otopark bedeli arsa payının mevzuatın öngördüğü şekilde hesaplanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan durumlarda yapı sahiplerinden alınması gereken birim otopark bedellerinin arsa payı kısmının hesabında, daha önceden otopark olarak belirlenen arsaların vergi değerlerinin ve KAKS değerlerinin kullanılması gerekmektedir.

BULGU 21: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2023 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; "*Bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL'yi, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılayabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu

amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ"ın "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği,

3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı,

ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımlarında aşağıdaki tablodan görüleceği üzere bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 9: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Mal Alımı İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı

Harcama Kalemi	2023 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (A)	Toplam Ödenek'in % 10'u (Sınır) (B=A*%10)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL) (C)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı (C/A)
Mal Alımı	192.090.800,00	19.209.080,00	46.114.499,58	26.905.419,58	%24,01

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve doğrudan temin sınırının aşılmamasının sağlanacağı, aşılması durumunda ise Kamu İhale Kurumu'ndan izin alınmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Belediye tarafından 2023 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal alımlarında, bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususu, 4734 sayılı Kanun ve ilgili Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 22: Yapım İşi İhalelerinde Katılım ve Yeterlilik Kriterlerinin Eksik Belirlenmesi

Bazı yapım işi ihalelerinde, ihaleye katılabilmek için ilgili mevzuatı uyarınca aranması gereken yapı müteahhitliği yetki belge numarasının katılım ve yeterlilik kriteri olarak belirlenmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10'uncu maddesinde ihaleye katılımda yeterlik kuralları belirlenmiş, söz konusu maddenin birinci fıkrasıyla ihaleye katılacak isteklilerden ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak hangi bilgi ve belgelerin istenebileceği hükme bağlanmıştır. Yine aynı maddede, istenilecek bu bilgi ve belgelerden hangilerinin yeterlilik değerlendirmesinde kullanılacağına ihale dokümanında ve ihaleye veya ön yeterliğe ilişkin belgelerde belirtileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan 4734 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesinde Kamu İhale Kurumu ile ilgili hususlar düzenlemiştir. Anılan maddede Kurumun görev ve yetkileri de sayılmıştır. Buna göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek, yönetmelik ve tebliğler çıkarmak Kurumun görev ve yetkileri arasındadır. Bu yetkiye istinaden Kurumca, ihaleye katılacak isteklilerden istenilmesi zorunlu olan bilgi ve belgeler çıkarılan uygulama yönetmeliklerinin eki olan tip idari şartnamelerde belirlenmektedir. Ayrıca Kamu İhale Genel Tebliği ile de bu yönde düzenlemeler yapılmaktadır.

Bu bağlamda, Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yapı Müteahhitliği Yetki Belge Numarası" başlıklı 53.4.1'inci maddesinde, "*İdarelerce, mevzuatı gereği yapı ruhsatı alınması gereken yapım işlerinin ihalelerinde, ön yeterlik veya idari şartnamenin katılım ve yeterlilik kriterlerine ilişkin maddesinin "İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin" istenilmesine ilişkin bendinde, "yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası"na yer verilmesi*

gerekmektedir.” denilerek yapı ruhsatı alınması gereken yapım işlerinde “yapı müteahhitliği yetki belge numarası” yeterlilik kriteri olarak belirlenmiştir.

Yine söz konusu Tebliğ’de yapılan düzenleme ile aday veya isteklilerin son başvuru veya ihale tarihi itibarıyla ilgili mevzuatı uyarınca yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası almış, Yapı Müteahhitliği Bilişim Sistemine kayıtlı ve kayıtların aktif durumda olması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, mevzuatı gereği yapı ruhsatı alınması gereken bazı yapım işlerine ait idari şartnamelerde “yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası”nın katılım ve yeterlilik kriteri olarak belirlenmediği görülmüştür. Bu durum ihaleye katılmak için gerekli kriterleri sağlamayan isteklilerle sözleşme imzalanmasına neden olabilecektir.

Kamu İdaresi cevabında; EKAP üzerinden inceleme yaparak farklı kamu idarelerinin yapmış olduğu ihalelerde, yeterlilik kriterleri arasında ihaleye katılan firmalardan yapı müteahhitliği yetki belge numarasının istenmediğini sadece iş deneyim belgesinin istendiğini ayrıca iş deneyim belgelerinin düzenlenme bedellerinin daha uygun olması sebebiyle tercih edildiğini belirtmiştir. Ancak diğer kamu idarelerin bu kriteri aramaması ya da bir belgenin düzenlenme bedelinin diğerine göre daha ekonomik olması mevzuat gereklerinin uygulanmayacağı anlamına gelmemekle birlikte yukarıda verilen mevzuat hükümlerinden söz konusu belgenin aranılması zorunlu kılınmıştır.

Sonuç olarak, ihaleye katılım ve yeterlilik kriterlerinin yasal düzenlemelere uygun şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 23: Kurum Kadrolu İç Denetçisinin Şube Müdür Vekili Olarak Görevlendirilmesi ve İç Denetim Raporunun Düzenlenmemesi

Rize Belediyesinde iç denetçi olarak atanan kişinin fiilen bu görevi yapmayıp başkanlık oluruyla müdürlüğe vekâleten görevlendirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 55’inci maddesinde iç kontrol; “*idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan*

organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un 63' üncü maddesinin ikinci fıkrasında iç denetimin iç denetçiler tarafından yapılacağı hüküm altına alındıktan sonra, kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabileceği ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 63'üncü maddesinde iç denetim tanımlanmış; 64'üncü maddesinde, kamu idarelerinin yıllık iç denetim programının üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanacağı ve üst yönetici tarafından onaylanacağı belirtilmiş; İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 39'uncu maddesinde iç denetimin planı hakkında ifadeler yer verilmiş, aynı Yönetmelik'in 40'ıncı maddesinde de *“En riskli alan ve konulara öncelik verilmek ve denetim maliyeti de dikkate alınmak suretiyle, yöneticiler ve gerektiğinde çalışanlarla görüşülerek iç denetim planıyla uyumlu bir iç denetim programı hazırlanır. Bir yıllık dönemi geçmemek üzere hazırlanacak iç denetim programlarında; denetlenecek alanlar ve konular, iç denetçilerin isimleri belirtilerek, zaman çizelgesine bağlanır. Hazırlanan iç denetim programı üst yönetici tarafından onaylanır...”* hükmü yer almıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri kapsamında yapılan incelemede, Belediyede mevcut 3 adet iç denetçi kadrosundan sadece birine atama yapıldığı ve atanan bu kişinin de daha sonra başkanlık oluru ile Plan Proje Müdür Vekili olarak görevlendirildiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulgu konusu hususa iştirak edilmiş ve ilgili çalışmalara başlanıldığı belirtilmiştir.

Bu itibarla, İdarenin iç denetim ihtiyaçları ve kurumda sadece bir tane iç denetçinin bulunması karşısında kişinin iç denetçilik görevini fiilen yapmasının ve iç denetim raporunun düzenlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bazı İhalelerin Somut ve Objektif Gerekçeler Olmadan İptal Edilmesi	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Yaklaşık Maliyetin Üstünde Teklif Gelen İhalelerin Doğrudan İptal Edilmesi” başlığıyla 15. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödenğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödenğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması” başlığıyla 21. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Hizmet Alımı Suretiyle Kiralanan Taşıtların Bakım ve Onarımlarının Belediye Tarafından Yapılması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Hizmet Alımı Suretiyle Edinilen Taşıtların Bakım ve Onarımlarının Belediye Tarafından Yapılması” başlığıyla 4. sırada bulgu konusu yapılmıştır.

Yapım İşi İhalelerinde Katılım ve Yeterlilik Kriterlerinin Eksik Belirlenmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Yapım İşi İhalelerinde Katılım ve Yeterlilik Kriterlerinin Eksik Belirlenmesi” başlığıyla 22. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
İlan ve Reklam Vergisinin Tarh ve Tahakkuk Sürecinde Hatalar Bulunması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Bazı İş Yerlerinin İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermemesi” başlığıyla 7. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Altyapı Kazı İzni Harcının Tahsil Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Altyapı Kazı İzni Harcının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması” başlığıyla 6. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Sürdüren İşyerlerinin Bulunması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Sürdüren İşyerlerinin Bulunması” başlığıyla 19. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Paylarının Tarh ve Tahakkuk Ettirilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Kanalizasyon ve

			Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Paylarının Tarh ve Tahakkuk Ettirilmemesi” başlığıyla 3. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekeleri Üzerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekeleri Üzerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması” başlığıyla 11. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
6183 sayılı Kanun Kapsamında Olmayan Alacaklar İçin Ödeme Emri Düzenlenmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “6183 sayılı Kanun Kapsamında Olmayan Alacaklar İçin Ödeme Emri Düzenlenmesi” başlığıyla 1. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Ecrimisilin Bir Taşınmaz Yönetim Biçimi Haline Gelmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Ecrimisilin Bir Taşınmaz Yönetim Biçimi Haline Gelmesi” başlığıyla 17. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Haczedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Haczedilemeyen

			Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi” başlığıyla 9. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Kurum Kadrolu İç Denetçisinin Şube Müdür Vekili Olarak Görevlendirilmesi ve İç Denetim Raporunun Düzenlenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Kurum Kadrolu İç Denetçisinin Şube Müdür Vekili Olarak Görevlendirilmesi ve İç Denetim Raporunun Düzenlenmemesi” başlığıyla 23. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Dönüşüm Projesi Uygulama Esaslarına Dair Meclis Kararı Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Dönüşüm Projesi Uygulama Esaslarına Dair Meclis Kararı Alınmaması” başlığıyla 16. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Taşınmaz Değerleme Çalışmalarının Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde “Taşınmaz Değerleme Çalışmalarının Yapılmaması” başlığıyla 1. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
Taşınır Mevcudunun ve İşlemlerinin Muhasebe Sisteminden Tam Olarak Takip Edilememesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Taşınır

			Mevcutunun ve İşlemlerinin Muhasebe Sisteminden Tam Olarak Takip Edilememesi” başlığıyla 10. sırada bulgu konusu yapılmıştır.
--	--	--	---